

Motion till riksdagen 2012/13: MJ452

av **Helena Leander och Mats Pertoft (MP)**

Institut för toxikologi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett toxikologiskt institut med 3R-inriktning.

Motivering

Just nu händer mycket som kan få stor inverkan på möjligheterna att ersätta djurförsök i framtiden – om målsättningarna är tydliga, om det finns en fungerande samordning av initiativen och om resurser tillförs för att genomföra dem. EU:s nya försöksdjursdirektiv ställer krav på att medlemsländerna ska arbeta för att ersätta, begränsa och förfina användningen av djurförsök. Detta kallas ofta för ”de 3 R:n” efter de engelska orden replace (ersätta), reduce (begränsa) och refine (förfina). 3R-utredningen som presenterades i juni har lämnat förslag på hur Sverige kan förbättra sitt arbete kring alternativ till djurförsök. Bland annat föreslås inrättandet av ett kunskapscenter för 3R-frågor. Samtidigt konstaterar Kemikalieinspektionen och Miljömålsberedningen i varsin utredning att satsningar på nya, snabbare, billigare och mer ändamålsenliga riskbedömningsmetoder än dagens djurtester är av stor betydelse för att uppnå målet ”En giftfri miljö”.

Nya djurfria testmetoder erbjuder stora fördelar. Genom att identifiera händelsekedjor och mekanismer bakom toxiska reaktioner kan en kombination av moderna metoder såsom cellbaserade tester, kemiska analysmetoder, datorbaserade metoder och genetik utvecklas och användas för att utvärdera kemikaliers risker. Eftersom huvudsakligen mänskliga celler och vävnadssystem används undanröjs ett stort problem med att resultat från djurförsök inte automatiskt kan överföras till människor.

Med automatiserade testsystem blir det också möjligt att testa ämnen i betydligt fler dosintervaller och kombinationer av kemikalier, vilket är oerhört betydelsefullt. Kompletterande information kan fås genom olika beräknings-

Fel! Okänt namn på

modeller för att förutsäga den kombinerade effekten av en blandning av kemikalier.

För att ta vara på den toxikologiska kompetens som Astra Zeneca lämnar i Södertälje har det väckts förslag om ett nytt toxikologiskt institut i Södertälje. Det skulle kunna spela en viktig roll för att utveckla toxikologin i allmänhet, och i synnerhet att stärka arbetet att utveckla och använda djurfria metoder. Genom att låta 3R bli en grundbult i ett nytt institut för toxikologi och samordna detta med befintlig verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) i Uppsala och andra universitet i regionen kan detta bidra till att alternativa metoder utvecklas snabbare. Samtidigt skapas en framgångsfaktor för innovativa företag.

Idag är arbetet med att utveckla alternativ till djurförsök fragmenterat och dåligt samordnat. Det leder till att mycket av den kunskap som finns inte kommer djuren till godo. Med ett nationellt kompetenscenter för alternativ till djurförsök – ett 3R-center – och ett toxikologiskt institut med 3R-inriktning skulle Sverige kunna bli ledande när det gäller att utveckla nästa generations djurfria tester, och se till att de djurförsök där det ännu inte utvecklats alternativa metoder ständigt förbättras så att färre djur används och att djuren inte ska behöva lida. Svenska företag kan få stora fördelar av att ligga först i kön när nya säkra material, läkemedel och kemiska produkter ska utvecklas med ett minimum av försöksdjur. Både djur och människor vinner på säkra testmetoder som inte bygger på djurförsök.

Stockholm den 4 oktober 2012

Helena Leander (MP)

Mats Pertoft (MP)